

Breu aproximació històrica de Macedònia

UN LLARG CAMÍ RECORREGUT

Rosa Mair Roca i Berenguer investigadora adjunta al Secretariat Internacional de l'Assemblea Parlamentària de l'OSCE

L'actual Antiga República Iugoslava de Macedònia (ARIM) s'estableix el 1991 després d'un referèndum sobre la independència, en el qual el 74% de la població vota a favor de la seva separació de Iugoslàvia. El nom oficial d'ARIM, tot i estar internacionalment reconegut, és provisional i depèn d'una resolució internacional sobre el nom de Macedònia, després d'un litigi amb Grècia.

Antecedents històrics » La història de Macedònia s'inicia fa més de 2.000 anys, quan el territori de l'ARIM formava la secció nord del bressol de la civilització hel·lènica, l'antic Regne de Macedònia. Durant el regnat de Filip II (359-336 a.C) i, sobretot, el seu fill Alexandre III (Magne) Macedònia va arribar a una posició hegemònica i d'extensió territorial cap al nord d'Àfrica, península aràbiga, Pèrsia, passant per Mesopotàmia fins l'Índia.

L'any 148 a.C la Macedònia històrica esdevé província romana quan és conquerida per Roma. Els costums, la cultura, l'idioma i la identitat hel·lènica, però, es mantenen durant tota l'ocupació romana. Les províncies macedònies conserven les institucions polítiques i administratives de l'època hel·lènica, i es caracteritzen per ser regions pròsperes i, per tant, atractives per a altres comunitats, com la dels jueus. Quan l'Imperi Romà es divideix en el segle IV, la regió passa a formar part de l'Imperi Romà d'Orient, amb Constantinoble (Bizanci) com a capital, fins a l'ocupació turca del 1389.

El segle VII, durant l'època bizantina, les tribus eslaves s'assenten a la regió. Més tard, el segle IX, el tsar Simeó de Bulgària conquereix la regió. L'Imperi serbi, també interessat en Macedònia, s'annexiona l'àrea en el segle XIV, tot i que només fou per un breu període de temps. A principis del mateix segle els otomans arriben als Balcans i el caràcter cultural de la regió canvia de nou.

El 1878, Rússia derrota Turquia, i Macedònia és cedida a Bulgària d'acord amb el Tractat de San Stefano. No obstant això, els països occidentals, temorosos del creixement de l'Imperi rus, forcen Bulgària a tornar Macedònia a Turquia. El 1893, els nacionalistes macedonis formen l'Organització Revolucionària Interior de Macedònia (VMRO) per lluitar a favor de la independència enfront de Turquia. El moviment acaba en la revolta del dia de Sant Elies (Ilinder), que és brutalment contestada. Encara que el líder nacionalista Goce Delcev mor abans de la revolta, aquest es converteix en el símbol del nacionalisme macedoni.

La primera guerra dels Balcans el 1912 dona lloc a la unió de Grècia, Sèrbia i Bulgària enfront de Turquia. En la segona guerra dels Balcans el 1913, Grècia i Sèrbia expulsen els búlgars i es divideixen Macedònia.

El 1914, Sèrbia, que inclou la Macedònia eslava, s'uneix amb Croàcia, Eslovènia i Montenegro per formar el Regne dels Serbis, Croats i Eslovens, el qual es converteix en Regne de Iugoslàvia a partir de 1929. Durant aquest temps, la VMRO continua la lluita contra els monàrquics, amb la resposta des de Belgrad de prohibir l'idioma macedoni i, fins i tot, el nom de Macedònia.

Durant la Segona Guerra Mundial Bulgària s'adhereix a les potències de l'Eix i ocupa algunes parts de Iugoslàvia, inclosa Macedònia, el 1941. En aquests moments, molts membres de la VMRO s'uneixen al moviment partissà liderat per Tito, tot i que molts d'ells donen suport a l'ocupació búlgara de Macedònia.

El 1943 es decideix que, una vegada finalitzada la guerra, Macedònia gaudeixi de l'estatus de república en la futura Iugoslàvia. Després de la derrota d'Alemanya el 1945 la República de Iugoslàvia és reestablerta, i el 1946 el Govern acaba amb el control serbi sobre Macedònia, la qual passa a ser reconeguda com una república iugoslava autòno-

la llei electoral a l'agenda política, que és aprovada pel Parlament el juny.

De tota manera, durant aquest període, les reivindicacions de la minoria albanesa i la independència de la veïna regió de Kosovo continuen sent font de tensió ètnica. L'arribada de les eleccions i la campanya electoral incrementen les tensions internes, tant entre les diferents comunitats ètniques com dins de les mateixes comunitats. Els discursos polítics es radicalitzen i augmenten els elements nacionalistes que destaquen les diferències ètniques.

Un dels principals punts de l'Acord Marc d'Ohrid és l'elaboració d'un nou cens nacional per actualitzar les dades de Macedònia, tot i que, finalment, aquest no es realitzarà fins el novembre del 2002, principalment a causa de les dificultats entre els parlamentaris per arribar a un acord sobre la data de realització, així com per la celebració de les eleccions legislatives durant el mes de setembre. Aquesta manca de consens entre els polítics s'explica perquè el cens podria haver afectat diferents elements clau de les eleccions (l'electorat, els districtes electorals i els límits municipals⁵) i, per tant, els resultats finals.

Fons

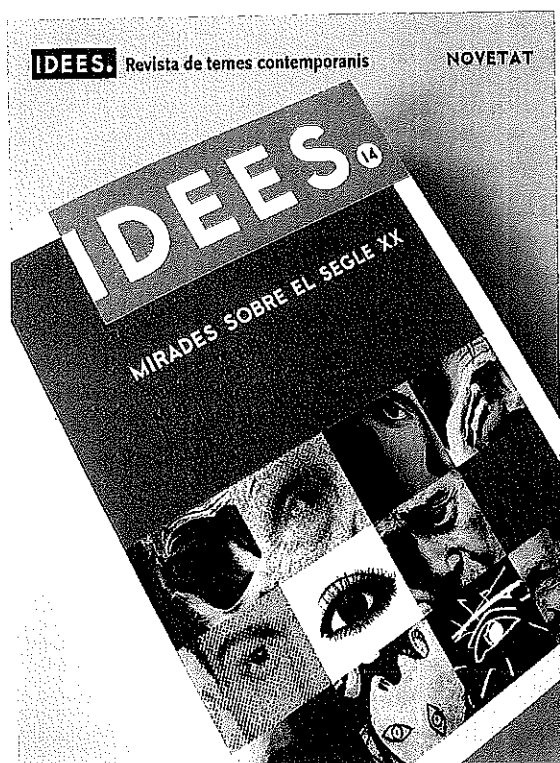
Aquesta informació prové de les pàgines web següents:

- a) <http://www.Macedonia.com>; b) <http://www.mymacedonia.net>; c) <http://www.encyclopedia.com>;
d) <http://www.infoplease.com>; e) <http://www.faq.macedonia.org>; f) <http://www.lonelyplanet.com>;
g) <http://www.bbc.co.uk>; h) <http://www.cia.gov>; i) <http://www.rferl.org>; j) <http://www.osce.org>;
k) <http://www.nispa.sk>; l) <http://www.fwpr.net>.

A més, s'ha obtingut informació de *Divided Communities. A Study of Inter-Ethnic Relations and Minority Rights in Macedonia, Report I/2001* (Comité Helsinki de Noruega, 2001); i, *Former Yugoslav Republic of Macedonia. Presidential Elections. 31 October & 14 November 1999.Final Report* (Office for Democratic Institutions and Human Rights, OSCE -31/01/00).

Notes

1. VMRO-DPMNE és una coalició política ètnica macedònia: Organització Revolucionària Interior de Macedònia -Partit Democràtic per a la Unitat Nacional de Macedònia-.
2. SDSM és el partit polític ètnic macedoni Aliança Socialdemocràtica de Macedònia.
3. DPA és el partit polític ètnic albanès Partit Democràtic dels Albanesos.
4. PDP és el partit polític ètnic albanès Partit Nacional Democràtic.
5. Office for Democratic Institutions and Human Rights (ODIHR). *Comments on the Draft Law for the Election of Members of Parliament*, Warsaw, 20/1/01.

Al número 14 d'IDEES hi podeu llegir aquests articles:

MIRADES SOBRE EL SEGLE XX

Entrevistes: Miquel Batllori, Enzo Traverso, Martí de Riquer, Modest Prats, Dolors Canals, Raimon Panikkar, Ramon Margalef, Jordi Savall, Federico Mayor Zaragoza, Moisès Broggi, Carles Sentís

Articles: Ferran Sáez Mateu, Albert Mestres, Martí Peran, Josep M. Camarasa i Antoni Roca, Agustí Colomines, Francesc Roca

La revista *Idees* es ven a les principals llibreries (distribució: Les Punxes). També la trobareu a les llibreries de la Generalitat:

Barcelona: La Rambla 118
Girona: Gran Via Jaume I, 38
Lleida: Rambla d'Aragó 43
Madrid: Serrano 1

Subscripcions

☎ EADOP - Àrea Comercial
Calàbria, 147. 08015 Barcelona
Tel. 93 292 54 21
✉ eadop@correu.gencat.es

PVP: 8 euros. Subscripció anual 4 números: 21 euros

La revista IDEES és una iniciativa del Centre d'Estudis de Temes Contemporanis (CETC)
Tel. 93 343 58 80. E-mail: cetc.presidencia@gencat.net